

Boek & periodiek

De in deze rubriek gerecenseerde boeken zijn voor uitleen beschikbaar in de Theosofische Bibliotheek te Amsterdam.

Joy Mills, *Op de Drempel van het Heilige Pad*, een psychologisch commentaar op *Licht op het Pad*. Uitgeverij Theosofische Vereniging in Nederland. 2004. 188 blz. ISBN 90 6175 0865 €13.50

Op de Drempel van het Heilige Pad is een vertaling van *Entering on the Sacred Way, a Psychological Commentary on Light on the Path*, TPH in America.

Het boekje geeft niet alleen een commentaar van Joy Mills op de tekst van *Licht op het Pad* maar ook de originele tekst van dat boekje zoals doorgegeven door Mabel Collins in 1885. Het *Essay over Karma* uit de TPH uitgave en overgenomen in de uitgeverij Nederlandse uitgever is ook opgenomen.

Joy Mills vermeldt in haar inleiding dat het concept van een pad of heilige weg bestaat in alle religieuze tradities en ze wijst er op dat er een doel is, aangeduid met termen als verlicht zijn, Zelf-realisatie, geestelijke verlichting, moksha, satori, bevrij-

ding of verlossing. Het concept van een pad of weg suggereert impliciet ook dat er mensen zijn die ofwel dat uiteindelijke doel bereikt hebben of tenminste een of andere verdere oever van de rivier van het bestaan betreden hebben, een oever aan de overkant van waar wij staan. Zij hebben aan de serieuze aspirant, richtlijnen, bakens en oriëntatiepunten aangereikt. Joy Mills verwijst dan naar twee van die aanreikingen, naar *De Stem van de Stilte* van H.P. Blavatsky en naar *Licht op het Pad* van Mabel Collins. Mabel Collins was korte tijd een medewerker van Mme Blavatsky in de redactie van het tijdschrift *Lucifer*. Beide boekjes beloven niet dat je er door het volgen van de gegeven aanwijzingen persoonlijk beter van wordt of dat je psychische vermogens of een wereldse beloning kunt verwachten. Zij leggen er de nadruk op dat alles ondergeschikt is aan een leven dat in onzelfzuchtige dienst gewijd wordt aan het welzijn van anderen, een leven gebaseerd op, innerlijk ontdekte, morele en ethische waarden.

Maar, schrijft Joy Mills, in diepe mystieke zin is de heilige weg zowel een pad als geen pad, het gaat slechts om vingerwijzingen naar het onbekende en padloze leven zelf, de onverkende verten van het onbegrensde Zelf. Wel vindt zij dat deze 'regels voor het weggebruik' psychologisch noodzakelijk zijn voor het herwinnen van je eigen authentieke Zelf. Een natuurlijk proces waardoor een nieuw gevoel van waarden ontstaat.

De eerste fase ligt in het ontwaken van het bewustzijn uit

zijn oorspronkelijke toestand van niet-waarnemen, ook wel aangeduid als avidya of onwetendheid.

Dat ontwaken heeft gevolgen zoals we kunnen lezen in het *Essay over karma* achter in het boekje. We lezen: 'Wanneer eenmaal de drempel van kennis is bereikt, begint de verwarring te verminderen en derhalve nemen de karmische gevolgen bijzonder toe, omdat zij in dezelfde richting werken op al de verschillende gebieden. Want de occultist kan niets half doen, noch ook kan hij terugkeren, wanneer hij de drempel heeft overschreden. De individualiteit is de staat van verantwoordelijkheid genaderd, zij kan zich daarvan niet meer terugtrekken'.

Joy Mills gaat in tien hoofdstukken diep in op de aanwijzingen van *Licht op het Pad*. Ze haalt er onder andere de *Gulden treden*, *De Geheime Leer* en de *Mahatma Brieven* bij. Daardoor ga je de relaties tussen de teksten zien en dat werkt heel verhelderend, niet alleen voor de regels van *Licht op het Pad*. Zo vestigt zij de aandacht op het begrip *fohat* in *De Geheime Leer*, door H.P. Blavatsky in verband gebracht met het *Eros* in de Griekse symboliek, de primaire energie of dynamiek die ten nauwste verbonden is met begeerte als de drijvende kracht van het hele gemanifesteerde systeem. Dit werpt licht op het veel voorkomende woord: 'begeer' in het eerste deel van *Licht op het Pad* en licht het uit de beperkte visie van het blinde 'niet mogen begeren' van het geloof. Joy Mills toont ons dat de regels, genoemd in *Licht op het Pad*, geworteld zijn in de wetten van

B o e k & p e r i o d i e k

---

bestaan en deel uit maken van de unieke leringen van archaische wijsheid.

Over het denken lezen we: 'Wat is precies een open denkvermogen?' Is het een denkvermogen dat klakkeloos alles aanneemt wat het interessant vindt zonder enig onderscheid? Of is het een denkvermogen dat zo ver gezuiverd is van zelf-belang dat het openstaat om de intuïtieve wijsheid te weerspiegelen die steeds opwelt uit het buddhisch gebied van echt begrijpen (buddhi is afgeleid van het woord budh dat 'wakker' betekent). Een werkelijk ongeconditioneerd denken dat alles onderzoekt, onbevooroordeeld en onbewogen. Een gewaar zijn van de intrinsieke waarde van alles dat op het

scherm van het bewustzijn verschijnt. En dan wordt *De Stem van de Stilte* aangehaald waarin gezegd wordt: 'Gij zult uw zintuigen niet tot een speelveld van uw denkvermogen maken'

Ook Plato en Krishnamurti komen in *Op de Drempel van het heilige Pad* aan de orde en het zal duidelijk zijn dat dit boekje een kostelijk verbindend geheel is van die wijsheid waar zoekers naar waarheid hopelijk mee bezig zijn. De regels van *Licht op het Pad* kunnen alleen begrepen en geleefd worden vanuit een groeiend geestelijk inzicht in de vele vormen van archaische wijsheid, zodat de mens zijn latente vermogens leert gebruiken en het bewustzijn zich steeds verheldert. *Op de Drempel van het Heilige Pad* biedt die mogelijk-

heid en we kunnen het dan ook een waar theosofisch boekje noemen.

Het boekje heeft drie appendices: appendix A biedt een paar korte meditatieteksten; appendix B belicht het leven van Mabel Collins en appendix C is een boekenlijst met verder studiemateriaal.

Zoals reeds aangegeven wordt het boekje afgesloten met het schitterend *Essay over Karma*.

Joy Mills stelt ons niet teleur: we herkennen haar onderzoekende en diep doordringende vermogen tot het aangeven van inzicht. De vertaling is uitstekend verzorgd door Ali Ritsema en Louis Geertman.

Fay van Ierlant

Ruimte is de grondvoorwaarde voor al wat bestaat,
of het nu materieel of immaterieel van aard is,
omdat we ons geen voorwerp of wezen
kunnen voorstellen zónder ruimte.
Ruimte is daarom niet alleen een grondvoorwaarde
voor alle bestaan, maar een fundamentele eigenschap
van ons bewustzijn."

Foundations of Tibetan Mysticism, p. 116